

hlédnouti, v čem formální příkaz, jehož nedostatku stížnost se dovolává, by záležel. Než nehledě k tomu činí platný trestní zákon trestnost násilného odporu dle § 81 tr. zák. prostě závislou na výkonu úřadu neb služby, nerozlišuje, na rozdíl od jiných zákonů — uherský § 2 čl. z. XL r. 1914, německý § 113 — zda výkon je po právu, čili nic. Z toho vyplývá, že veřejný orgán jen tenkráté pozbývá ochrany § 68 (81, 312) tr. zák., když jeho výkon nenáleží vůbec do oboru jeho úřední působnosti, takže nelze tvrditi, že by byl ve výkonu svého úřadu neb služby. Důvod spatřovati sluší v tom, že zákon chrání dotyčnými předpisy státní autoritu, již dotyčný veřejný orgán reprezentuje i tehda, když snad úřední výkon jeho postrádá v jednotlivém případě skutečně neb dle názoru osoby, již se týká, materielně zákonitého podkladu. Byl proto soud nalézací zcela oprávněn postavit se na stanovisko, že s hlediska §§ 68, 81 tr. zák. rozhoduje materielní jeho správnost. Domnělému nedostatku ve směru posléz uvedeném čeliti smí strana dovoláváním se odpomoci u nadřízeného úřadu, není však oprávněna klásti o své újmě odpor úřednímu výkonu, zejména násilím. Formální oprávnění četníkovu dáno jest však zjištěním příkazu okresní správy politické; že příkaz ten byl rázu všeobecného a nezněl přímo na osobu stěžovatelovu, nemění ničeho na formálním oprávnění četníkovu, proti stěžovateli zakročiti. Tím méně může ovšem dovoláváno se býti okolnosti té proti odsouzení dle § 312 tr. zák. Hledí-li stížnost výrok obžalovaného vykládati v ten smysl, že chtěl projevit jen svou vůli, klásti trpný odpor po případě ku vlastnímu poranění, stačí poukázati ji na důvody rozsudku, dle nichž soud nalézací spatřil ve výroku »hledě k celému stavu věci« nebezpečnou pohružku, při čemž patrně měl zření k tomu, že se obžalovaný na pouhá slova neobmezil, nýbrž výrok svůj zdůraznil pokusem uchopiti nůž na blízku ležící.

Čís. 783.

Dodávková povinnost (§ 3 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Oprávnění zemědělcovo, použití zásob obilí a brambor pro výživu rodiny, výkrm dobytka a osov, předchází jeho povinnosti dodávkové.

Pouhá nedbalost není ještě vědomým zaviněním ve smyslu § 3 čís. 1 lich. zák.

(Rozh. ze dne 28. března 1922, Kr I 15/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při krajském soudu v Hradci Králové ze dne 15. listopadu 1920, kterýmž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle § 3 čís. 1 a 2 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Napadeným rozsudkem byl obžalovaný Václav K., nájemce dvora v O., uznán vinným přečinem dle § 3 čís. 1 (a 2) zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., spáchaným tím, že v první polovici roku 1920 v O. a

V., dodav místo předepsaného jemu kontingentu 50 q pšenice, 100 q ječmene, 75 q ovsa, 50 q žita a 300 q bramborů, pouze 50 q ječmene, úmyslně porušil povinnost, dodávati předměty potřeby, založenou na úředním příkaze, a že vědomě zavinil, že této povinnosti dostáti nemohl. Předdeslati dlužno, že čís. 2 § 3 cit. zákona uvedeno je v rozsudku zřejmě jen proto, že následkem tiskové úpravy § 3 zákona toho ve sbírce zákonů a nařízení připojeno je ustanovení o trestu, vztahující se k oběma skutkovým podstatám téhož §u, bezprostředně k textu čís. 2 a nemělo tím nikterak býti řečeno, že by byl snad lichevní soud jednání stěžovatelovo podřadil také skutkové podstatě dle čís. 2. To vychází zcela nepochybně na jevo ze shora uvedeného slovního znění rozsudkového výroku i z rozhodovacích důvodů rozsudku i postrádá výtku, jemu v tom směru zmateční stížnosti činěná, veškeré podstaty. Jinak nelze však zmateční stížnosti v některých bodech upříti oprávnění a to právě v bodech takových, v nichž právně mylné stanovisko, zaujaté lichevním soudem při řešení dotyčných otázek, a důsledné provádění stanoviska toho mělo v zápětí, že je výrok jeho v několika směrech stížen zmatečností. Tomu je tak především, pokud jde o odpověď na právní otázku, musí-li zemědělec odvésti v první řadě předepsané množství obilí a bramborů a smí-li tudíž teprve zbytku, pokud je to úředně dovoleno, upotřebiti pro sebe, či naopak, je-li povinností jeho pouze, splniti předepsanou dodávku teprve ze zbytků po krytí své vlastní potřeby ve množství úředně dovoleném. V rozhodovacích důvodech rozsudkových se v tom směru uvádí stručně, že se obžalovaný nemůže vymlouvat na to, kolik spotřeboval plodin k živění členů své domácnosti a svého hospodářství a kolik skrmil. Lichevní soud vychází dle toho zřejmě z názoru, že zemědělec musí nejprve splniti svou dodávkovou povinnost, teprve zbytku pak že smí upotřebiti pro sebe. Pro správnost tohoto názoru dovolává se rozsudek posledního odstavce § 7 nařízení vlády republiky Československé ze dne 27. června 1919, čís. 354 sb. z. a n. o úpravě obchodu obilím a mlýnskými výrobky, dle něhož nelze proti nejmenšímu množství, jež bylo možno dodati, činiti námitky a poukazem na právo, vyhrazené v § 3, odstavec 1 a) a c) totiž právo, použití obilí k výživě a krmení. Připomenouti sluší, že dle třetího odstavce § 7 nařízení vlády republiky Československé ze dne 15. září 1919, čís. 504 sb. z. a n., jímž upraven byl v kritické době obchod brambory, nelze ani proti předepsání dodávky nejmenšího množství (kontingentu) bramborů, jež bylo možno dodati, činiti námitky s poukazem na právo, vyhrazené v § 3 tohoto vládního nařízení. Všim právem dlužno míti za to, že nejmenším množstvím obilí, jež bylo možno dodati, míněn je v § 7 vládního nařízení čís. 354/19 kontingent stejně, jako je tomu dle právě citovaného znění § 7 vládního nařízení čís. 504/19 při bramborech. Zmateční stížnost sice připouští, že se zemědělec nemůže při dodávání předepsaného kontingentu dovolávat zásob, potřebných pro výživu rodiny a výkrm dobytka, námitkou však, že to znamená pouze zodpovědnost vůči politickým úřadům, povinnost veřejnoprávní, nikoli však zodpovědnost trestněprávní, popírá zřejmě správnost onoho názoru lichevního soudu a uplatňuje takto důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. Ono právní hledisko lichevního soudu dlužno označiti jako pochybené.

Východisko pro posouzení správnosti toho neb onoho náhledu dlužno spatřovati, pokud jde o obilí, v § 3 vládního nařízení ze dne 27.

června 1919, čís. 354 sb. z. a n. Jím stanoveny jsou výjimky z účinku zabavení, o němž mluví § 2 tohoto nařízení a který definuje tak, že zabavené předměty nesmějí se ani zpracovati ani spotřebovati ani skrmiti ani dobrovolně nebo nuceně zciziti, pokud to není nařízením samotným nebo zvláštními předpisy povoleno. § 3 nařízení pak ustanovuje pod čís. 1, že bez ohledu na zabavení smějí držitelé zemědělských podniků: a) spotřebovati zabavené obilí vlastní sklizně v množství, jež úpravou spotřeby bude stanoveno, k vlastní výživě, dále k výživě příslušníků bydlících ve společné domácnosti, jakož i k výživě příslušníků jich domácnosti (hospodářství), pokud tyto osoby jsou činny při obdělávání půdy jako zemědělští dělníci nebo stálé dozorčí orgány, včetně oněch dělníků, osob k výměnku nebo jiným po právu stávajícím naturálním dávkám oprávněných a zřizenců, jimž za výměnek nebo mzdu přísluší volná strava, mlýnské výrobky nebo chleboviny; b) upotřebiti obilí nezbytné k výsevu v míře, kterou stanoví politická zemská správa; c) skrmiti obilí v množství, jež bude stanoveno zvláštními předpisy. § 6 vládního nařízení praví v prvním odstavci, že držitel obilí je povinen nabídnouti a prodati je státnímu obilnímu ústavu nebo jeho zmocněncům za stanovenou přejímací cenu, pokud mu nemá zůstatí podle tohoto nařízení nebo zvláštních předpisů podle něho vydaných. Je zřejmo, že tu jde o výhody, poskytnuté držitelům zemědělských podniků šem 3 vládního nařízení, a citované ustanovení § 6 lze zajisté právem vykládati v ten smysl, že držitel obilí je povinen nabídnouti a prodati je státnímu obilnímu ústavu pouze potud, pokud mu zbývá po úhradě množství, potřebného k tomu, aby se oněch výhod v rozsahu, určeném příslušnými předpisy státní správy, opravdu účastným stal. Pozoruhodno je, že vládní nařízení čís. 354/19 sb. z. a n. neobsahuje ustanovení, obdobného předpisu druhého odstavce § 5 pozdějšího vládního nařízení ze dne 11. června 1920, čís. 390 sb. z. a n., dle něhož spotřeba obilí (zabavených plodin) k výživě a ke krmení ve smyslu prvního odstavce téhož šu nesmí býti na újmu povinnosti dodávkové, nařízené ohledně zabavených plodin. Jak ale nejvyšší soud jako soud zrušovací ve svých rozhodnutích opětovně vyslovil, dlužno i toto ustanovení vykládati tak, že jest ono jen opětovným zdůrazněním výjimečnosti § 5 vládního nařízení čís. 390/20 sb. z. a n. (obdobného § 3 vládního nařízení čís. 354/19 sb. z. a n.) a té okolnosti, že i držitelé zemědělských podniků, ač jsou přednostně zásobováni, mohou svoji potřebu ukájeti jen v té míře, jak je jim to zvláštními předpisy dovoleno. Ustanovením § 3 čís. 1 a) vládního nařízení ze dne 27. června 1919, čís. 354 sb. z. a n. dostalo se zemědělcům práva přímého zásobování, o němž výslovně mluví pozdější vládní nařízení ze dne 2. září 1920, čís. 499 sb. z. a n., které však má zřejmě na mysli také již § 37 vládního nařízení čís. 354/19 sb. z. a n., kde je řeč o právu, vyhrazeném zemědělským podnikatelům v § 3 téhož vládního nařízení, živiti se obilím vlastní sklizně. Toto přímé zásobení je zvláštní předností, držitelům zemědělských podniků úmyslně poskytovanou, jehož proto také při výkladu všech nařízení, vydaných o úpravě obchodu obilím a jeho spotřeby, dbáti dlužno. Důvodem tohoto přednostního postavení držitelů zemědělských podniků jest, zvýšiti v zájmu všeobecnosti prvotní výrobu, a byl tedy spatřován v podpoře držitelů zemědělských podniků zájem veřejný, takže nelze mluvíti o tom, že by zde byla dávána přednost

soukromému zájmu před zájmem veřejným. — Přednostní zásobování držitelů zemědělských podniků bylo by však ilusorním, kdyby správným mělo být stanovisko lichevního sonda, neboť pak by zemědělec vůbec neměl práva na výživu z vlastní sklizně, nýbrž byl by postaven na roveň ostatním občanům, kteří jsou zásobováni z pohotových zásob. Když by mu totiž po dodávce předepsaného obilí nic nezůstalo, neb mu zůstalo tolik, kolik má dovoleno spotřebovati, a to přece zákonodárce nezamýšlel, byl by zásoben z odvedeného kontingentu. Tento postup byl by tedy po stránce hospodářsko-politické postupem zákonodárcem nechtěným a také se stanoviska státní správy nepřírozeným, neb by si státní správa zásobovací úkol stěžovala tím, že by téže osobě jedenkrát pohotové zásoby odebírala a po druhé jí je zase dávala zpět. Stejně je tomu ohledně práva, vyhrazeného držitelům zemědělských podniků pod čís. 1 b), c) § 3 vládního nařízení čís. 354/19 na upotřebení obilí, nezbytného k výsevu a na skrmování obilí. Stačí tu připomenouti, že v podrobných předpisech oněch nařízení, jimiž spotřeba obilí k obojímu účeli postupně a zejména pro dobu kritickou upravena byla, není obsaženo nic, co by se nedalo v soulad uvést se stanoviskem, že i tu musí držitel zemědělského podniku být nejprve ponechán nebo zaručeno ono množství dotyčných plodin, kterých k výsevu a ke krmení potřebují, načež teprve nastupuje povinnost dodávková. Zásadou je tudíž ve všech třech směrech, že v první řadě stojí potřeba zemědělcova a že po ní teprve přichází na řadu dodávka. Tato zásada souhlasí také se směrnicemi, ze kterých vycházela vláda při provádění zásobovacího plánu. O nich podává vysvětlení věstník ministerstva pro zásobování lidu čís. 19 z r. 1919 str. 301/302 ve článku: »Přípravy ku zachycení sklizně hospodářského období 1919/20.« Zde se praví, že vykupování obilí v hospodářském období 1919/20 bude spočívat na systému kontingentování, t. j. že budou předepsány minimální kontingenty, které rolníkovi na jedné straně zaručí, že vlastní jeho spotřeby v plném rozsahu bude se šetřiti, na druhé straně však za všech okolností kontingent musí se dodati. Dále vyplývá z této statě věstníku, že kontingent jest změnitelný, že spočívá na zásadě dobrovolnosti a že kontingentování se připraví přiznáním povinných rolníků. K tomuto poslednímu bodu se tam připomíná, že bezprostředně před sklizní nebo při ní oznámí zemědělci množství obilí, které mohou dodati bez újmy plné své vlastní potřeby. Tuto úpravu lze vysvětliti změnou poměrů, které nastaly v roce 1918. Dříve bylo nutno, aby veškeré zásoby byly sehnány, poněvadž šlo o zásobování vojska. Po ukončení válečného období odpadlo toto zásobování v první řadě, a snaha veřejného hospodářství obracela se k tomu, aby se nyní podporovala prvotní výroba zemědělská, a jako prostředku k tomu použilo se mezi jiným též přímého zásobování zemědělských podniků. Názor zastávaný rozsudkem odporoval by tudíž i onomu opatření vládnímu a nelze s ním proto souhlasiti. Obmezení, vyslovené v posledním odstavci § 7 vládního nařízení čís. 354/19 sb. z. a n., jehož se na oporu svého názoru dovolává rozsudek, jest obmezením čistě formálním, nevylučujícím spotřebu, zemědělci po zákonu dovolenou. Má totiž toto ustanovení vyloučiti námitku, jejíž obsah mohl by být pouze přibližný, poněvadž by se musil opírat o výpočet budoucí potřeby, která zajisté podléhá změnám a která proto nemůže být předmětem nějakého opravného prostředku, zejména uváží-li se, že i předepsaná dodávka

zemědělských plodin je celkem vypočítána rovněž jenom přibližně. Odstraňuje tedy zmíněné ustanovení námitky zemědělcovy pouze pro jejich nevčasnost, nikoli však proto, že by nesměl uhájiti své spotřeby před kontingentem.

Nejinak je tomu v příčině bramborů. Také nařízení vlády republiky Československé ze dne 15. září 1919, čís. 504 sb. z. a n., jímž pro kritickou dobu upraven byl obchod brambory, stanoví v § 3, že bez ohledu na zabavení je pěstiteli bramborů dovoleno: 1. spotřebovati je v množství úředně stanoveném k výživě příslušníků své domácnosti (hospodářství), včetně osob, jež mají právo na výměnek, pak včetně dělníků a zřízců, jimž přísluší volná strava nebo kteří mají právo na brambory in natura jako výměnek nebo mzdu (na př. deputát); 2. upotřebiti bramborů na sadbu v množství, jež ustanoví zemská politická správa; 3. skrmiti brambory dle § 25 a následujících. Dle § 6 nařízení je držitel bramborů povinen nabídnouti a prodati je státnímu obilnímu ústavu nebo jeho zmocněncům za stanovenou přejímací cenu, pokud ovšem nemá nároku, aby mu byly ponechány podle tohoto nařízení a nebo ve smyslu předpisů, jež budou později snad vydány. Třetí odstavec téhož § mluví výslovně o právu zemědělců na upotřebení bramborů k výživě, ke krmení nebo sadbě (§ 3). Není důvodu k pochybnostem, že tato ustanovení, obdobná shora uvedeným ustanovením, týkajícím se úpravy spotřeby obilí, ba s nimi slovně se přímo kryjící, mají ohledně bramborů též význam, jako právě zmíněná obdobná ustanovení vládního nařízení čís. 354/19 sb. z. a n. v příčině obilí, že tedy i při bramborech běží v první řadě o krytí potřeby zemědělcovy ve smyslu § 3 vládního nařízení čís. 354/19, a teprve v druhé řadě o kontingent. Ne třeba pak doličovati, že ustanovení třetího odstavce § 7 tohoto vládního nařízení, dle něhož proti předepsání dodávky nejmenšího množství (kontingentu) bramborů, jež bylo možno dodati, nelze činiti námitek s poukazem na právo, vyhrazené v § 33, má opět jen význam čistě formální, stejně jako obdobné ustanovení posledního odstavce § 7 vládního nařízení 354/19 ohledně obilí, jak shora bylo dovedeno. Důsledek opačného, dle toho, co zde řečeno, právně mylného stanoviska, které — výslovně arci jen ohledně obilí — zaujal lichevní soud, jeví se v tom, že rozsudek, když byl odmítl obhajobu stěžovatelovu, že potřeboval určitých množství obilí k výživě, na krmení a na výsev, jako nepřípustnou výmluvu, se jinak ve svých rozhodovacích důvodech vůbec neobírá otázkou, zdali a kolik obilí a bramborů vůbec a jednotlivých druhů obilí zvlášť si směl stěžovatel dle příslušných předpisů ponechati k vlastní potřebě. Rozsudek, který zjišťuje, že stěžovatel sklídil vedle 27.000 kg směsky 47.750 kg obilí, zaznamenává jeho obhajobu, dle níž vysel v roce 1920 celkem 13.365 kg obilí, bral jako samozásobitel mleci výkazy pro 70 osob, což by činilo za rok 16.800 kg obilí, a skrmil koním 16.200 kg ovsa, celkem 46.365 kg. (Dle rozsudkového zjištění sklídil ovsa 18.000 kg, dodati ho měl 7.500 kg.) Naproti tomu ponechává rozsudek úplně stranou a tedy nerozřešenu jak otázku, zda skutkové okolnosti, stěžovatelem oněm číslicím za základ položené, odpovídají skutečnosti, tak otázku další, zda množství obilí, stěžovatelem k oněm jednotlivým účelům spotřebované pokud se týče jím na ony účely započtené, odpovídá onomu množství, které dle příslušných předpisů stěžovateli k vlastní potřebě v naznačených směrech ponecháno býti mělo. Zji-

štění, k tomu směřující, jevila se tím naléhavějšími, kdyžť množství obilí, stěžovatelem dle jeho výpočtů spotřebované — celkem 46.365 kg — by vyčerpávalo téměř úplné množství obilí, jím dle rozsudkového zjištění sklizeného — úhrnem 47.750 kg, vůči čemuž byla tu dodávková povinnost v celkové výši 27.500 kg obilí. Jak dále zmateční stížnost s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 5 § 281 tr. ř. právem vytýká, nechává rozsudek naprosto nepovšimnutým výkaz výkupní skupiny okresního obilního ústavu v Ž., dle něhož ječmene mohlo ze dvorů O. a V. býti dodáno místo předepsaných 100 q pouze 80 q, kdežto žito, jehož mělo býti dodáno 50 q, ve výkaze vůbec uvedeno není, z čehož lze nikoliv neprávem dovozovati, že dle výkazu toho žito ze jmenovaných dvorů dodati vůbec nebylo možno, a zmateční stížnost vhodně poukazuje na to, že sám obžalovací spis v důvodech připouští, že stěžovatel ohledně žita a bramborů své dodávkové povinnosti dostáti nemohl. Právem odporuje stížnost dále rozsudkovému závěru, že prý nebylo námitek proti tomu, aby byl stěžovatel přebytku sklizně z dvora B. po odvedení kontingentu použil k částečnému splnění dodávací povinnosti u dvora O. a V., neboť, jak stížnost případně namítá, nebylo vůbec zjištěno, že by ve dvoře B. se byl nějaký přebytek objevil. Úmyslné porušení dodávkové povinnosti spatřuje rozsudek také v tom, že, ačkoliv komise nařídila š a f á ř i ve dvoře ve V., by 500 kg nalezené ječné směsi zůstalo zachováno pro veřejné zásobování, bylo při příští revisi shledáno, že část této směsi je sešrotována a skrmena. Rozsudek nezjišťuje, že by se byl o onom nařízení, uděleném šafáři, dověděl stěžovatel, ač to bylo zajisté nezbytnou podmínkou, aby jemu mohlo býti za vinu kladeno, že svou dodávkovou povinnost porušil úmyslně tím, že část směsi byla přes ono nařízení sešrotována a skrmena.

Další zavinění stěžovatelovo, v němž spatřuje rozsudek úmyslné porušení dodávkové povinnosti, spočívá dle rozhodovacích důvodů v tom, že se nepostaral o to, aby sklizeň byla v čas vymlácena, obhajobu jeho, dle níž jednak neobdržel přidělu uhlí, jednak se mu polámal mlátičí stroj, odmítá pak rozsudek v prvním směru úvahou, že, mohl-li si stěžovatel opatřiti potřebné uhlí k vymlácení obilí na osev, na stravování členů rodiny a dělnictva a ke krmení koní a prasat, nebylo mu zajisté nemožno, zjednati si uhlí též na výmlat kontingentu, v druhém směru pak označuje jako nevěrohodné, že by oprava mlátičky, ať jakákoli, trvala celých šest neděl, a míní, že, bylo-li tomu tak, stěžovatel mohl si na onu dobu vypůjčiti stroj jiný, při čemž rozsudek poukazuje na ustanovení § 21 vládního nařízení čís. 354/19. Stanovisku, zaujatému lichevním soudem v tom i onom bodě, přisvědčiti nelze. V důsledku shora vytčené zásady, dle níž v první řadě jde potřeba zemědělcova ve smyslu § 3, vládního nařízení a že teprve potom následuje kontingent, nelze stěžovateli činiti důvodných výtek a činiti ho zodpovědným z úmyslného porušení dodávkové povinnosti proto, že máje, jak sám rozsudek nepřímou připouští, uhlí k mlácení potřebného množství nedostačující, mlátil nejprve obilí, určené pro ukončení své vlastní potřeby, jak případně dovozuje i zmateční stížnost. Pochybnosti, vyslovené v rozsudku o věrohodnosti stěžovatelova tvrzení, že oprava mlátičky trvala šest neděl, pozbývají však významu vzhledem k tomu, že rozsudek sám v zápětí připouští možnost toho, poukaz na ustanovení § 21 vládního nařízení však je nepřípadným, poněvadž ustanovení to nikterak neposkytovalo stěžovateli možnosti, aby byl mohl vý-

mlat vypůjčením stroje uvést do proudu dříve, než provedena byla oprava jeho vlastní mlátičky. Pokud jde o b r a m b o r y, jichž sklídil stěžovatel dle rozsudkového zjištění 145 q, odvésti však měl 300 q, je opět jen důsledkem onoho právně pochybeného stanoviska lichevního soudu, jakoby dodávka předcházela spotřebě, že se rozsudek vůbec neobírá obhajobou stěžovatelovou, dle níž se mu brambory špatně urodily, tak, že sklizeň nestačila ani pro rodinu, deputátníky a dělnictvo, a že i tu nechává nepovšimnutým onen výkaz výkupní skupiny okresního obilního ústavu v Ž., dle něhož brambory vůbec dodány býti nemohly, jak zmateční stížnost s hlediska důvodu zmatku čís. 5 § 281 tr. ř. případně vytýká. Za tohoto stavu nelze zajisté ani v tom, že stěžovatel dodal dle rozsudkového zjištění Janu K-ovi jako část kupní ceny za dodaný jemu K-em nábytek 20 q pšenice a že krmil prasata ječným a ovesným šrotem, spatřovati bezpečný podklad pro závěr, že stěžovatel svou dodávkovou povinnost porušil zejména i ohledně ostatních druhů obilí a ohledně bramborů, nehledě ani k námitkám, které v obojím směru vznášejí proti rozsudku zmateční stížnost a jimž aspoň částečné oprávněnosti upřítí nelze. Zavinění stěžovatelovo, že své povinnosti dostáti nemohl, spatřuje konečně rozsudek v tom, že obilí na sýpce opatroval tak nedostatečně, že 8 q pšenice splesnivélo a že část žita vzrostla. Rozhodovací důvody mluví pouze o zavinění, neobírajíce se otázkou, šlo-li tu o vědomé zavinění, které, jsouc v § 3 čís. 1 lichevního zákona postaveno na roveň úmyslnému porušení dodávkové povinnosti, předpokládá zajisté vyšší stupeň zavinění, než jakým je pouhá nedbalost. Příslušná skutková zjištění rozsudková nasvědčovala by však tomu, že šlo opravdu nanejvýš o nedbalost, neboť rozsudek v tom směru zjišťuje pouze tolik, že při revisi, předsevzaté dne 12. května 1920, bylo shledáno, že střecha nad sýpkou je v chatrném stavu tak, že do obilí teklo, následkem čehož 8 q pšenice bylo plesnivé, malá část žita pak že byla vzrostlá a zkažená. Zmateční stížnost sice neprávem dovolává se důvodu zmatečnosti čís. 4 § 281 tr. ř., který spatřuje v tom, že byl lichevním soudem zamítnut stěžovatelův návrh na provedení důkazů o tom, že škoda nastala pravděpodobně zatékáním pro vadnost střechy, neboť ani v protokolu o hlavním přelíčení, ani v písemném důkazním návrhu, na který se obhájce při svém ústním návrhu odvolal, zmíněný důkaz uveden není. Lichevní soud však při řešení otázky vycházel zřejmě z mylného právního názoru, že vědomému zavinění ve smyslu § 3 čís. 1 lichevního zákona jest na rovní již pouhá nedbalost a následkem toho opomenul, jak i zmateční stížnost právem namítá, skutková zjištění, nezbytná pro rozřešení otázky, šlo-li o zavinění vědomé. Bylo proto odůvodněné zmateční stížnosti vyhověti, rozsudek jako zmatečný dle čís. 9 a) § 281 tr. ř. zrušiti, jelikož však je zároveň zjevné, že pro nedostatečnost zjištění prvního soudu se bez nařízení nového hlavního přelíčení obejíti nelze a že k rozhodnutí zrušovacího soudu ve věci samé ještě dojíti nemůže, stalo se tak dle § 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. z. z r. 1878 za souhlasu generálního prokurátora již v zasedání neveřejném.

Čís. 784.

Jest neodvratnou a nezaviněnou překážkou, nebyl-li vězeň, ač o to ve lhůtě žádal, předveden ihned, by opověděl zmateční stížnost.

(Rozh. ze dne 28. března 1922, Kr II 189/22.)